

Republika e Kosovës • Republika Kosovo • Republic of Kosovo
Institucioni i Avokatit të Popullit • Institucija Ombudsmana • Ombudsperson Institution

Prishtinë, më 30 tetor 2015

RAPORT ME REKOMANDIME

23/2014

Pjetër Saliquni dhe të tjerët

473/2014

Vasiq dhe të tjerët

kundër

Agjencisë Kosovare të Privatizimit

Për: Z. Kadri Veseli
Kryetar i Kuvendit të Republikës së Kosovës

Z. Isa Mustafa
Kryeministër i Republikës së Kosovës

Lënda: Mosemërimi i anëtarëve të Bordit të Drejtorëve të Agjencisë Kosovare të Privatizimit

Baza ligjore: Kushtetuta e Republikës së Kosovës, neni 135, paragrafi 3
Ligji për Avokatin e Popullit, neni 18, paragrafi 1.2

Qëllimi i raportit

1. Qëllim i këtij raporti është tërheqja e vëmendjes Kuvendit të Republikës së Kosovës dhe Qeverisë së Republikës së Kosovës, lidhur me vonesat në emërimin e anëtarëve të Bordit të Drejtorëve të Agjencisë Kosovare të Privatizimit (më tutje Bordi).

Kompetenca e Avokatit të Popullit

2. Bazuar në nenin 18, paragrafi 1.2 të Ligjit për Avokatin e Popullit Nr. 05/L-019, Avokati i Popullit ka përgjegjësi *“Të tërheqë vëmendjen për rastet kur autoritetet i shkelin të drejtat e njeriut dhe të bëjë rekomandime që t’u jepet fund rasteve të tilla dhe kur është e domosdoshme të shprehë mendimin e vet mbi qëndrimet dhe reagimet e autoriteteve përkatëse në lidhje me rastet e tilla.”*

Përshkrimi i rastit

3. Ky raport është bazuar në një numër ankesash që Avokati i Popullit i ka pranuar kundër Agjencisë Kosovare të Privatizimit (më tutje AKP), lidhur me vonesat në shpërndarjen e mjeteve apo kompensim të kreditorëve të ndërmarrjeve shoqërore në likuidim. Ankesat e pranuar nga Avokati i Popullit janë si në vijim:

Pjetër Saliquni dhe të tjerët

4. Më 20 janar 2014, Avokati i Popullit, ka pranuar ankesën e z. Pjetër Saliquni dhe të tjerëve (tetë kolegëve të tij), kundër AKP-së, lidhur me pagesën e disa rrogave të cilat u kanë mbetur borxh nga ndërmarrja NSH "Fabrika e Metalit" në Klinë. Pala pohon se lidhur me pagat e papaguara, ai dhe kolegët e tij, me kohë kanë paraqitur padi në Gjykatën Komunale në Klinë (C.nr. 4/06, datë 30/11/2006), e cila ua ka miratuar kërkesën, mirëpo një vendim i tillë i gjykatës ende nuk është ekzekutuar nga ana e AKP-së, e cila fillimisht u ka thënë se do të kompensohen në fazën e likuidimit të ndërmarrjes. Pala dhe kolegët e tij më 06/09/2013 kanë paraqitur kërkesë edhe te kryesuesi i Autoritetit të Likuidimit në AKP, për kompensim të pagave dhe ekzekutim të vendimit të gjykatës, por pagesa nuk është kryer ende.
5. Institucioni i Avokatit të Popullit (IAP) ka zhvilluar takime me përfaqësuesit e AKP-së, më 17 nëntor 2014 dhe më 9 qershor 2015, ku në mes të tjerash, është diskutuar për vonesat në shpërndarjen e mjeteve dhe kompensim. Në të dy rastet IAP është njoftuar nga AKP-ja se vonesat janë pasojë e mungesës së Bordit të AKP-së.

Vasiq dhe të tjerët

6. Më 30 shtator 2014, Avokati i Popullit ka pranuar ankesën e z. Zvonimir Vasiq dhe të tjerëve (14 kolegë të tij,) kundër AKP-së, për moskompensimin e të ardhurave

personale. Sipas pohimeve të ankuesit dhe të tjerëve dhe në bazë të dokumenteve të pranuar, ata kanë punuar në ndërmarrjen shoqërore "Pionir", e cila është privatizuar dhe për punën e kryer, ish-ndërmarrja u ka mbetur borxh për pagesën e të ardhurave personale në vlerë prej 9.900 eurove. Më 11 gusht 2006, Autoriteti i Likuidimit në kuadër të AKP-së ka aprovuar kërkesën e ankuesit dhe të tjerëve, për kompensim të pagave në shumën prej 6.000 eurosh, kompensim ky i cili nuk është kryer ende.

7. Avokati i Popullit i ka qenë në kontakt me AKP-në, lidhur me rastin, me ç'rast ai ia ka dërguar dy letra të njëpasnjëshme AKP-së, njëren më 10 nëntor 2014 dhe tjetrën më 28 korrik 2015. AKP ishte përgjigjur në të dy letrat. Në përgjigjen e parë, të cilën Avokati Popullit e kishte marrë nga AKP-ja, më 12 nëntor 2014, ishte theksuar se në mënyrë që pretenduesit të paguhen nga Autoriteti i Likuidimit nevojitet konfirmimi nga Dhoma e Posaçme e Gjykatës Supreme (më tutje DHPGJS) se nuk ka ankesa të mbetura ndaj vendimeve të Autoritetit të Likuidimit, por gjithashtu nevojitet që Kuvendi i Republikës së Kosovës të emërojë anëtarët e Bordit të AKP-së. Ndërsa në përgjigjen e fundit të cilën Avokati i Popullit e kishte marrë më 11 gusht 2015, theksohet se AKP-ja nuk mund të kryejë kurrfarë shpërndarje apo kompensim kreditorëve të NSH "Pionir", pa u emëruar Bordi nga ana e Kuvendit të Republikës së Kosovës, i cili duhet të miratojë pagesat ndaj pretenduesve.
8. Bordi i AKP-së përbëhej nga 8 anëtarë, tre prej të cilëve ndërkombëtarë, të emëruar nga Përfaqësuesi Civil Ndërkombëtar dhe 5 anëtarë të tjerë vendorë, të cilët ishin emëruar nga Kuvendi i Republikës së Kosovës. Mandati i tre anëtarëve ndërkombëtarë kishte skaduar më 31 gusht 2014 dhe që nga atëherë Bordi i AKP-së është jofunksional, për shkak të mungesës së kuoromit, ndërsa në fund të vitit 2014 dhe në fillim të vitit 2015, Bordi i AKP-së ka mbetur edhe pa anëtarët vendorë.
9. Sa i përket përbërjes dhe emërimit të anëtarëve të Bordit të AKP-së, Ligji nr. 04/L-034 për Agjencinë Kosovare të Privatizimit, neni 12, përcakton se:
 1. Bordi përbëhet nga tetë (8) Drejtorë.
 2. Kuvendi i Kosovës do të emërojë pesë (5) Drejtorë, duke përfshirë një përfaqësues nga një komunitet jo-Shqiptar si dhe përfaqësuesin e sindikatave të punëtorëve, dhe të caktojë njërin nga të emëruarit që të shërbejë si Kryesues i Bordit.
 3. Përfaqësuesi Civil Ndërkombëtar emëron tre ndërkombëtarë si Drejtorë të Bordit. Pas pëlqimit nga PCN, Bordi do të emëroje një qytetarë të Kosovës si Drejtor të Sekretarisë Ekzekutive të Bordit; ky person nuk do të jetë anëtar i Bordit..."
10. Ligji nr. 04/L-115 për ndryshimin dhe plotësimin e ligjeve, që kanë të bëjnë me përfundimin e mbikëqyrjes ndërkombëtare të pavarësisë së Kosovës, neni 4, para. 2 dhe 3 përcaktojnë:
 2. Neni 12 i ligjit bazik, paragrafi 3. riformulohet me tekstin si në vijim:
 3. Kuvendi pas propozimit nga qeveria zgjedh tre (3) anëtarë ndërkombëtarë drejtorë të bordit. Bordi, po ashtu, emëron një shtetas të Kosovës drejtor të Sekretarisë Ekzekutive të Bordit, i cili nuk do të jetë anëtar i Bordit. Bordi, përveç kryesuesit, po ashtu, emëron zëvendëskryesues njërin prej anëtarëve të tij. Për emërimin, shkarkimin

ose ndryshimin e kushteve të referimit të Drejtorit të Sekretarisë Ekzekutive të Bordit kërkohet vota afirmative e shumicës së Bordit të Drejtorëve. Anëtarët ndërkombëtarë zgjedhën më mandat deri më 31 gusht 2014.

11. Pas përfundimit të mbikëqyrjes ndërkombëtare të pavarësisë së Kosovës, nga shtatori i vitit 2012 dhe pas skadimit të mandatit të të emëruarave nga Përfaqësuesi Civil Ndërkombëtar, më 31 gusht 2014, përgjegjësia për emërimin e anëtarëve të Bordit të AKP-së bie mbi autoritetet e Kosovës.
12. Bordi i bartë të gjitha kompetencat e AKP-së. Për më shumë, neni 15, paragrafi 1 i Ligjit nr. 04/1-034 për Agjencinë Kosovare të Privatizimit përcakton se: *“Bordi ka përgjegjësi të përgjithshme për aktivitetet e Agjencisë dhe për përmbushjen e kësaj përgjegjësie ndërmerr veprimet e duhura apo të lejuara me këtë ligj.”*

Përfundim

13. Kushtetuta e Republikës së Kosovës, Kapitulli II, garanton të drejtat dhe liritë themelore.
14. Neni 22 i Kushtetutës së Republikës së Kosovës përcakton se: *“Të drejtat dhe liritë e njeriut të garantuara me marrëveshjet dhe instrumentet ndërkombëtare [...] garantohen me këtë Kushtetutë, zbatohen drejtpërdrejtë në Republikën e Kosovës dhe kanë prioritet, në rast konflikti, ndaj dispozitave e ligjeve dhe akteve të tjera të institucioneve publike”*. Në mesin e këtyre instrumenteve ndërkombëtare përfshihet edhe Konventa Evropiane për Mbrojtjen e të Drejtave të Njeriut (KEDNJ).
15. Neni 53 i Kushtetutës së Republikës së Kosovës përcakton se: *“Të drejtat e njeriut dhe liritë themelore të garantuara me Kushtetutë, interpretohen në harmoni me vendimet gjyqësore të Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut”*.
16. Avokati i Popullit konsideron se mosemërimi i anëtarëve të Bordit të AKP-së ka shkaktuar vonesat në shpërndarjen e mjeteve dhe kompensim të kreditorëve të ndërmarrjeve shoqërore në likuidim.
17. Avokati i Popullit vlerëson se mosemërimi i Bordit të AKP-së, i cili ka rol qenësor, më mes të tjerash, në miratimin e shpërndarjes së mjeteve dhe kompensimin e kreditorëve, paraqet ndërhyrje në të drejtën pronësore të ankuesve dhe po ashtu paraqet shkelje të së drejtës në gjykim të drejtë dhe të paanshëm.

Ndërhyrje në të drejtën pronësore

18. Me gjithë faktin se ankuesit nuk i kanë bërë referencë dispozitave të Konventës Evropiane për Mbrojtjen e të Drejtave dhe Lirive Themelore të Njeriut (KEDNJ) dhe Protokolleve të saj ata kanë pohuar se bëhet fjalë për kompensimin e pagave të

paguara apo/dhe shpërndarjen e mjeteve në vlerë prej 20 % nga privatizimi i ndërmarrjeve shoqërore. Avokati i Popullit vlerëson se ankesat kanë të bëjnë me nenin 1 të Protokollit 1 të KEDNJ-së, i cili përcakton se: *“Çdo person fizik ose juridik ka të drejtën e gëzimit paqësor të pasurisë së tij. Askush nuk mund të privohet nga prona e tij, përveçse për arsye të interesit publik dhe në kushtet e parashikuara nga ligji dhe nga parimet e përgjithshme të së drejtës ndërkombëtare”*.

19. Në rastin konkret nuk bëhet fjalë për privim nga prona, pasi ankuesve u është e njohur e drejta në kompensim apo shpërndarje të mjeteve, por bëhet fjalë për privimin nga gëzimi paqësor i pasurisë, të shkaktuar me vonesat në emërimin e Bordit të AKP-së.
20. Lidhur me këtë Avokati i Popullit vëren se Gjykata Kushtetuese e Republikës së Kosovës ka nxjerrë një aktgjykim në Rastin Nr. KI187/13, të datës 1 prill 2014, respektivisht moszbatimit të vendimit të formës së prerë të vendimeve të Komisionit për Çështje Pronësore Banesore të Drejtorisë për Çështje Pronësore dhe Banesore për kthimin e posedimit të pronës, GJK në paragrafin 71 të aktgjykimit konstaton si në vijim: *“Sa i përket shkeljes së pretenduar, për mbrojtjen e pronës, Gjykata konstaton se Vendimi i KKKP-se, përbente prirje legjitime për parashtruesen, me të cilin është konstatuar se e njëjta është pronare legjitime e asaj prone. Prandaj, parashtruesja ka të drejtë ta gëzojë në mënyre paqësore atë pronë, ashtu siç garantohet me nenin 1 të Protokollit nr. 1 të Konventës. Në këto rrethana, asaj i është mohuar e drejta e gëzimit dhe posedimit të pronës (shih, mutatis mutandis, Gratzinger dhe Gratzingerova kundër Republikës Çeke (dec.), nr. 39794/98, para 73, GJEDNJ 2002-VII). Po ashtu, në paragrafin 81 të aktgjykimit thuhet: “...Gjykata konstaton se parashtruesja e kërkesës, nga zvarritja dhe mospërmbarimi i Vendimit KPCC/D/A/114/2011 është privuar pa të drejtë nga prona e saj. Në këtë mënyrë, e drejta e parashtrueses për të gëzuar në mënyrë paqësore pronën e saj, e garantuar me nenin 46 të Kushtetutës dhe me nenin 1 të Protokollit 1 të KEDNJ-së gjithashtu është shkelur”*.

Shkelja e të drejtës në gjykim të drejtë dhe të paanshëm

21. Ankuesit, në rastin konkret, posedojnë vendimet e AKP-së, lidhur me kompensimin e mjeteve. Vendimet e AKP-së bëhen të plotfuqishme kur DHPGJS konfirmon se nuk ka ankesa kundër vendimeve të autoritetit të likuidimit apo kur vendos lidhur me ankesat në favor të kreditorëve. Në rastet e caktuara DHPGJS i dërgon rastet në gjykatat e rregullta për shkak të jo kompetencës, sikur në rastin e z. Saliquni dhe të tjerëve. Në çdo rast vendimet e plotfuqishme janë rezultat të një procesi gjyqësor, të cilat kanë mbetur të pazbatuara, për shkak të mungesës së Bordit të AKP-së.
22. Avokati i Popullit konsideron se kjo paraqet cenim të së drejtës në një proces të rregullt, të përcaktuar me nenin 6, paragrafi 1 të KEDNJ-së: *“Çdo person ka të drejtë që çështja e tij të dëgjohet drejtësisht, publikisht dhe brenda një afati të arsyeshëm nga një gjykatë e pavarur dhe e paanshme, e krijuar me ligj, e cila do të vendosë si*

për mosmarrëveshjet në lidhje me të drejtat dhe detyrimet e tij të natyrës civile, ashtu edhe për bazueshmërinë e çdo akuze penale në ngarkim të tij...”

23. Avokati i Popullit, me të drejtë, i referohet nenit 6, paragrafit 1 të KEDNJ-së dhe atë për dy arsye:

- a) Çështjet lidhur me privatizimin e ndërmarrjeve shoqërore i nënshtrohen një procedure gjyqësore;
- b) Sipas praktikës së Gjykatës Evropiane e të Drejtave të Njeriut (GJEDNJ), neni 6, paragrafi 1 i KEDNJ është i zbatueshëm në rastet konkrete, përkatësisht në rastet e moszbatimit të vendimeve të plotfuqishme. GJEDNJ ka gjetur se zbatimi i vendimit të lëshuar nga çdo gjykatë duhet të konsiderohet si pjesë përbërëse e “gjykimit” për qëllimet e nenit 6 (*shih Hornsby kundër Greqisë, paragrafi 40; Immobiliare Saffi kundër Italisë, paragrafi 63*). GJEDNJ në çdo rast rikujton se e drejta për një gjykim të drejtë dhe për qasje në gjykatë do të ishte iluzion, nëse sistemi ligjor i brendshëm i një shteti do të lejonte një vendim përfundimtar të gjykatës të mbetet i pazbatueshëm në dëm të njëjës palë. Do të ishte e paparamendueshme që neni 6, paragrafit 1 i KEDNJ-së të përshkruaj detajisht të gjitha garancitë procedurale që u ofrohen palëve në procedurë pa zbatimin e vendimeve të gjykatës. Interpretimi i nenit 6 në atë mënyrë sipas së cilës ai ka të bëjë ekskluzivisht me qasje në gjykatë dhe procedurën pranë gjykatës do të rezultonte me një situatë jokompatibile me parimin e sundimit të ligjit të cilin shtetet kontraktuese kanë marrë obligim ta respektojnë me rastin e ratifikimit të KEDNJ-së.

24. Avokati i Popullit vëren se Gjykata Kushtetuese e Republikës së Kosovës ka nxjerrë një aktgjykim në Rastin Nr. KI187/13, të datës 1 prill 2014, lidhur me moszbatimin e vendimeve të plotfuqishme të Komisionit për Çështje Pronësore Banesore të Drejtorisë për Çështje Pronësore dhe Banesore, të cilën Agjencia Kosovare e Pronës ka dështuar ta zbatojë, për shkak të mungesës së mjeteve dhe ka konstatuar se:

(79) “[...] mospërmbarimi i vendimit të KKKPK nga AKP-ja dhe dështimi i autoriteteve kompetente të Republikës së Kosovës për të siguruar mekanizma efikas në kuptim të përmbarimit të vendimeve të formës së prerë është në kundërshtim me parimin e sundimit të ligjit dhe përbën shkelje të të drejtave themelore të njeriut të garantuara me Kushtetutë.”

(80) “[...] Gjykata konkludon se mospërmbarimi i Vendimit të formës së prerë, KPCC/D/A114/2011, përbën shkelje të nenit 31 të Kushtetutës, në lidhje me nenin 6.1 të KEDNJ-së dhe nenit 54 të Kushtetutës.”

25. Në fund, Avokati i Popullit ua rikujton autoriteteve të Republikës së Kosovës njëjën nga dispozitat themelore të Kushtetutës së Republikës së Kosovë:

Neni 7 [Vlerat]

“Rendi kushtetues i Republikës së Kosovës bazohet në parimet e lirisë, paqes, demokracisë, barazisë, respektimit të të drejtave të njeriut dhe sundimit të ligjit, mosdiskriminimit, të drejtës së pronës...”

Prandaj, Avokati i Popullit

Rekomandon që:

1. Qeveria e Republikës së Kosovës të ndërmerr të gjitha veprimet e domosdoshme për propozimin e tre anëtarëve të Bordit të Drejtorëve të AKP-së, sipas nenit 4, paragrafit 3 të Ligjit nr. 04/L-115 për ndryshimin dhe plotësimin e ligjeve që kanë të bëjnë me përfundimin e mbikëqyrjes ndërkombëtare të pavarësisë së Kosovës.
2. Kuvendi i Republikës së Kosovës të emërojë anëtarët e Bordit të AKP-së, në mënyrë që Bordi të kompletohet dhe të bëhet funksional ose së paku ta ketë kuorumin e duhur, sa më shpejtë që është e mundur, në mënyrë që të ndalohen shkeljet e shkaktuara nga mungesa e Bordit.
3. Nga akterët e përfshirë në çështjet e propozimit dhe emërimit të anëtarëve të Bordit të Drejtorëve të AKP-së të vendoset procedura për emërimin e tre anëtarëve, të cilët deri më 31 gusht 2014 i kishte emëruar Përfaqësuesi Civil Ndërkombëtar.

Në pajtim me nenin 132, paragrafi 3, të Kushtetutës së Republikës së Kosovës dhe nenin 28 të Ligjit për Avokatin e Popullit nr. 05/L-019, Ju lutemi të na informoni për veprimet, lidhur me këtë çështje, si përgjigje ndaj rekomandimet e lartpërmendura.

Duke Ju falënderuar për bashkëpunimin, Ju lutem që përgjigjen tuaj, lidhur me këtë çështje, ta dërgoni brenda një afati të arsyeshëm kohor, por jo më vonë se deri më **30 nëntor 2015**.

Me nderime,

Hilmi Jashari

Avokat i Popullit

